

Az iskolai táborok hatásai a sportturizmusra (Szenc és Jóka)

Szabó Mária

Absztrakt

A munkánkban bemutatjuk az iskolai táborok hatásait a sportturizmusra. A sportturizmus fogalmának bemutatására teszünk próbálkozást, mivel ez az egyik legdinamikusabban fejlődő turisztikai ágazat. Célunk bemutatni két térség iskolai táborait a táborok kihasználása szempontjából, és bemutatni, hogy Szencen és Jókán az iskolai táborokban szerzett pozitív élmények milyen hatással vannak a felnőttkori turisztikai és üdülési szokásokra. Célunk bemutatni a két község sportolási és sportturisztikai lehetőségeit, valamint a tanterv által előírt iskolai táborokat. Feltételezzük, hogy a külföldi és belföldi üdülések során nyáron a tengerparti üdülések kerülnek előtérbe, míg télen a hazai üdüléközpontok s közkedveltebbek. Felmértük az iskolai táborokon való részvételt 2006-2010 között. Kérdőíves vizsgálatot végeztünk nyitott és zárt kérdésekkel, az MSTT- sportturizmus szakosztálya által bemért üdülési kérdőívet használtuk (n=233). Az adatokat az EXCEL statisztikai program segítségével számszerűsítettük. A kutatás során megbizonyosodtunk róla, hogy Szencen kevésbé használják ki az iskolák által nyújtott iskolai táborokat, mint Jókán. A megkérdezettek 78%-a nyáron, 76%-a télen jár kirándulni. Évente belföldön mégis 22%-kal többen járnak el télen üdülni, mint nyáron. A megkérdezettek 67%-a nyáron egy vagy kétevente eljár üdülni, míg télen csak a 43%-a használja ki a külföldi üdülési lehetőségeket. 61% választ olyan helyet üdüléének céljául, ahol lehetőségük nyílik fürdőzésre, tehát a tópart, folyópart, tengerpart és az üdüléközpontok a közkedveltebbek. Ebből következtettem, hogy a gyerekkorban az iskolai tanfolyamokon átélt pozitív hatások kihatnak a későbbi felnőttkori üdülési szokásokra. A gyermekek számára fontos, hogy az iskolai tanterv által biztosított lehetőségek a sporttanfolyamokra, minél jobban kihasználhassák.

Kulcsszavak: tanfolyamok, üdülési szokások, sporttevékenységek

Bevezetés

Tapasztalataink szerint az emberek többsége kevés időt tölt sportolással. A mai gyerekek egyre kevesebbet tartózkodnak a friss levegőn, kevesebbet játszanak a szabadban, így a sportolás is nagyon távol áll tőlük. Ismereteink szerint az a gyermek, aki kicsi korában sok időt tölt a szabadban, sokat játszik, futkározik, az felnőtt korában sokkal jobban szereti a sportot, mint azok, akik az idejük nagy részét a számítógép és a televízió előtt töltik. Mivel a technika korában élünk, fontosnak tartjuk, hogy a szülők és gyerekek kihasználják az iskolák által nyújtott lehetőségeket a sportolásra. Gondolunk itt a különböző táborokra és tanfolyamokra. Ezek során nem csak sokat mozognak a gyerekek, hanem elsajátíthatnak

különböző mozgásgyakorlatokat, és ezzel fejlesztik a mozgásukat. Azok a felnöttek, akik fiatalon sokat mozogtak, sportoltak idösebb korukban gyakran választanak olyan helyet üdülésük céljául, ahol van lehetőségük sportolásra, sőt gyakran ez a fő cél. Ők a sportturizmus aktív résztvevői. A kérdőívek kitöltetése közben több embert is megkérdeztünk, hogy mióta sportolnak, és miért kezdtek el sportolni. Szomorúan tapasztaltuk, hogy kevesen vannak azok, akik a sport szeretete miatt mozognak. Sokkal többen vannak, akik betegség vagy a betegségek megelőzése miatt kezdtek el valamilyen sporttevékenységet végezni. A sportolást sosem késő elkezdni. Nem kell edzőterembe járni, elég, ha sétálunk napi 1-2 órát a frisslevegőn. Ezzel nemcsak, hogy megmozgatjuk magunkat, de sokkal jobb lesz a közérzetünk utána. Szintén csak ajánlani tudjuk, hogy az üdülések során iktassunk be napi 1-2 óra testmozgást és sokkal jobb lesz a közérzetünk, mint az egész napos semmittevés után. Azért is választottuk ezt a témát, hogy bemutassuk, hogy a mai gyerekek mennyire használják ki a sporttáborokat, iskolai táborokat. És felhívjuk a figyelmet arra, hogy mennyire fontos a sport, a mozgás és nem csak kisgyermekkorban, hanem felnőttkorban is. Nem akkor kell elkezdni mozogni, amikor már valamilyen egészségügyi problémánk van, hanem még az előtt, és ezzel is csökkenteni tudjuk az esélyét valamilyen betegségnek. Iskolás korban sok lehetőség nyílik a sportolásra, az iskolák által nyújtott tanfolyamok és sporttáborok kihasználása célszerű. A gyerek nem csak sportol, de közben üdül, és új élményekkel gazdagodhat. A táborok alatt szerzett pozitív élmények pedig kihatással lehetnek a későbbiek az üdülési és sportolási szokásokra, és egy egészséges sportszerető felnőtt válhat a gyerekekből.

A sportturizmus fogalmának értelmezése

A sportturizmus fogalmi meghatározásánál tudnunk kell, hogy egy elfogadott „hivatalos” változat még nem létezik. Szűkebb értelemben a személy számít sportturistának, akinek elsődleges utazási célja a sport. Tágabb értelemben az utazás alatt valamilyen formában a sportolókat is besorolhatjuk a sportturizmusban résztvevők közé. A turista tevékenységét figyelembe véve megkülönböztetünk aktív és passzív sportturizmust. Mindkét fajta lehet hivatásos és szabadidős is. (Bánhidi, 2007)

Az aktív turizmusnak számos formája létezik, a kerékpáros turizmustól kezdve a sítelésen át a lovaglás, a tenisz, a vízi sportok legkülönbözőbb formái, a természetjárás és túrázás, a golf tartoznak ide. Az egészségtudatos életmód miatt népszerűsége folyamatosan növekszik. A másik forma, a passzív turizmus a sporteseményekkel kapcsolatos utazásokat

foglalja magába. Közepontjában ezen események megtekintése áll. Gyakran előfordul az is, hogy a sportesemény kiegészítő programként szerepel (Dobay, 2007). A sportturizmus a turizmusból jött létre, ennek egyik továbbfejlődött ága. A turizmus és a sport találkozása a sportturizmus kialakulását eredményezte. Manapság talán ez a leggyorsabban fejlődő turisztikai ágazat, termékei pedig egyre szélesebb körben jelennek meg az idegenforgalomban. Az ágazat jól érezhető növekedése vélhetően a sporttevékenység népszerűsödésének is köszönhető (Bánhidi, 2007). A sport és a turizmus a társadalom két nagy területét foglalja magába, amely több millió embert tud mozgósítani a világon (Röthig, 1992; Dreyer, 2002).

Több szakirodalom átolvasása után ki merjük mondani, hogy a sportturizmus napjainkban egy nagyon elterjedt turisztikai ágazat. Az emberek olykor passzív sportturistaként vesznek részt egy üdülésen, tehát a céljuk egy sportesemény megtekintése és nem a sportolás. Egyre gyakrabban viszont aktív sportturistaként utaznak el, üdülnek. A sízés és a túrázás már nagyon elterjedt sportolási forma, az üzöi gyakran nem is tudják magukról, hogy a sportturizmus résztvevöi. Manapság egyre modernebb és újabb sportolási lehetőségek bukkannak fel, így egyre több az aktív sportturista is. Sokszor az üdülések során a sportolás nem a fő cél, hanem a nevezetességek megtekintése. Mégis ha találunk valamilyen különleges sporttevékenységet, akkor kipróbálják, így ök is az aktív sportturizmus résztvevöi lesznek.

Célok

- Célunk bemutatni a szenci és jókai alapiskolák tanterv által előírt sporttáborait.
- Célunk bemutatni az iskolai táborok sportolási lehetőségeit.
- Szenc és Jóká sportturisztikai lehetőségeinek bemutatása.
- Célunk bemutatni az itt élő emberek üdülési szokásait.
- Célunk bemutatni az iskolai táborok hatásait a sportturizmusra.

Feltételezések

- Feltételezzük, hogy az iskolák kihasználják a tanterv által biztosított lehetőségeket.
- Feltételezzük, hogy a jókai alapiskolában jobban kihasználják az iskola táborokat.
- Feltételezzük, hogy a belföldi és külföldi üdülések esetén a nyári időszakban minden megkérdezett inkább a külföldre megy üdülni, míg télen a belföldi üdülést választja.
- A nyári üdülések esetén a tengerparti üdülés kerül előtérbe.
- A téli üdülések során végeznek többen sporttevékenységet.

Módszerek

- Külföldi és belföldi szakirodalom áttekintése.
- Adatfeldolgozás.
- MSTT- sportturizmus szakosztálya által bemért üdülési kérdőív.
- EXCEL statisztikai program alkalmazása a kérdőív feldolgozásánál.
- Kérdések kvantifikálása (számszerűsítése).

Szenc és Jóka földrajzi elhelyezkedése:

A két község Szlovákiában a Mátyusföldön terül el, egymástól 14 km-re.

Jóka község 3800 lakosával a Galántai járás legnagyobb és legrégebb településeink egyike.

Szakirodalmi és a mai földrajzi besorolás szerint a Mátyusföld része, de hagyományaival inkább a szomszédos Csallóközhöz kötődik. Ez azzal is magyarázható, hogy 1945-ig a Felső-csallóközi (somorjai) járáshoz tartozott. A község Pozsony és Galánta között terül el, 123 méterre a tengerszint fölött. A falu életében- már csak a halászat és vadászat miatt is nagy szerepet játszott a Kis- Duna. A folyamág 23 kilométeres szakaszon kacsaringózik a község határában, s a századelőn még hét vízimalommal dicsekedhetett a falu.

Szenc a pozsonyi megye szenci járásának a székhelye. Pozsonytól 20 km-re fekszik a felvidéki Mátyusföldön. Tengerszint feletti magassága 148 m. Területe 38,71 km², lakossága pedig 15 600 fő.

Sportolási lehetőségek Jókán:

Jóka a Kis-Duna mellett terül el, így sok csónakázási lehetőséget nyújt, amit sokan ki is használnak. A Kis-Duna partjának azon a részén, ahol a Németh malom található, nagyon sok turista megfordul, egy részük sátorozik is ott. Az évek során a falu legnagyobb turisztikai központjává nőtte ki magát. Sokan érkeznek Szlovákiából, de nagyon sok külföldi turista is megfordul azon a partszakaszon. Mivel nagy a part, nemcsak a csónakázás az egyetlen sport, amit az ide látogatók űzhetnek, hanem labdajátékokkal és frizbizéssel is szórakoztathatják magukat. Nem messze ettől a helytől a lovak szerelmesei találnak maguknak megfelelő helyet a kikapcsolódásra, ugyanis a Németh malomtól kb. két kilométerre, egy kis rancs található, ahol lovaglási és táborozási lehetőség van. Ezt a helyet főként a környező faluból és városokból látogatják, de természetesen sok külföldi turista is ellátogat oda, főként Németországból és Ausztriából. A falu sportpályáján két futballpálya, egy kosárlabda pálya és Szlovákia első baseball pályája is itt található. További lehetőségeket nyújt a falu mellett található golf és a faluban lévő két tenispálya is. Az alapiskola tornatermében heti három

alkalommal szerveznek aerobik és zumba edzéseket, amit a környező falukból is sokan látogatnak. Hetente két alkalommal sor kerül birkózó edzésre is, amit egyre több fiatal látogat. Az ő sikereikről egyre többet hallani. Szintén heti két alkalommal van teremfociedzés is. A legújabb a lehetőség a mozgásra a hastánc óra, ami hetente egyszer van a helyi kultúrházban. A környező falukból és városokból egyre többen látogatják, csak úgy, ahogy a helyi fitnesz termet is.

Sportolási lehetőségek Szencen

Szenc legkedveltebb turisztikai központja a Napfényes tavak, amit évről évre több turista látogat. Amellett, hogy úszni lehet a tóban, lehetőség van csónak és vízi bicikli kölcsönzésére is, amit szintén nagy érdeklődés övez a látogatók között. A tó partján lehetőség van továbbá teniszezni, focizni, vízi focit játszani, kézilabdázni. Akik ezt a helyet választják üdülésük céljául, azok választhatnak szállásként a szállodákból, a bérelhető házakból vagy pedig kempingezhetnek is. Szencen sok lehetőség van sportolásra, több sportklub is található a városban, pl. jacht, motoros, bűvár, karate, taekwon-do, aikido klub. A városban található továbbá négy darab edzőterem is. A Slávia nevű sportpályán minden nap tartanak sportedzéseket, heti három alkalommal van kosárlabda, hetente kétszer kézilabda és többfajta küzdősport edzést is tartanak itt.

A tanterv által előírt iskolai tanfolyamok

A tanterv által előírt iskolai táborok nagyon fontosak a gyermekek szempontjából. A táborokban szerzett pozitív élmények kihathatnak a későbbi sportszeretetükre. Ezeket a táborokat általában 5-7 naposra tervezik. A harmadik nap az úgynevezett pihenő nap mikor nem végeznek nehéz feladatokat. A táborok során nem csak új technikákat sajátíthat el, hanem erősíti a már ismert mozgástechnikákat és közben a természettel és a környezettel is jobban megismerkedik. Az első úszótanfolyamon pl. megismerkedik a vízzel, hozzá szokik a víz közegéhez, és egy vagy a későbbiekben már több úszásnemet is elsajátít. A sítanfolyamon megtanulhatják a sízés technikáját és a hóban való különböző mozgásokat. A természetiskolában pedig a túrázás mellett megismeri a természet szépségeit és új növény, és állat ismereteket szerez. Az iskolai táborok tehát nem csak a mozgáskultúrájukra van hatással, de különböző ismeretekkel és élményekkel gazdagítják a gyermeket.

Befejezés

A munkánk során meggyőződünk róla, hogy a feltételezésink igaznak bizonyultak. A szülők és gyerekek kellőképpen kihasználják az iskolák által nyújtott lehetőségeket, mint a táborok és a tanfolyamok részéről, mindkét vizsgált térségben. Bár Szencen kevesebben használják ki ezeket, de Jókán a részvétel mindig kielégítő. Kérdőíves felméréssel az emberek üdülési és sportolási szokásait vizsgáltuk. Az üdülési szokások részéről is bebizonyosodott, hogy amit feltételeztünk, igaz. Az emberek 76%-a nyári üdülések során a külföldi lehetőségeket használják ki, míg télen a belföldi lehetőségeket veszik igénybe, ami szintén 76%. Az megkérdezettek sportolási szokásait megvizsgálva rájöttünk, hogy az emberek egyre gyakrabban használják ki a városuk illetve falujuk sportolási lehetőségeit. Korábban az emberek 52%-a végzett rendszeres vagy alkalmoszerű sporttevékenységet, ez mostanra már 61%-ra emelkedett. Természetesen ez annak is köszönhető, hogy egyre több, egyre különbözőbb formái megjelennek mozgásnak. A kérdőív kitöltése közben megkérdeztük az egyes személyeket, hogy emlékeznek-e még az iskolai táborokra, amiken részt vettek. 70%-k azt válaszolta, hogy emlékezik, és nagyon szerette ezeket, a táborokat. 25%-k a mai napig visszalátogat arra a helyre ahol meg tanult sízni, úszni. Ez is azt bizonyítja, hogy az iskolai táborok hatással vannak a sportturizmusra. Talán nem is gondolnánk, hogy néhány pozitív élményben való részesülés mekkora hatással lehet ránk és az életünk hátralévő részében a sporttevékenységeinkre.

Szakirodalmi jegyzék

BÁNHIDI, M.: *Sporttudomány és turizmus, Magyar Sporttudományi Szemle*, ISSN 1586-5428, 2007, 30. évfolyam, 2. szám, 32-38 o.

BÁNHIDI, M.-DOBAY, B.-G. STARHON, K.- EDVY, L.: *Kutatási programok a földrajzi környezet és sport összefüggéseinek megismeréséhez*. Napjaink környezeti problémái - globálistól lokálisig Pannon Egyetem, Georgikon Kar, 2006, Keszthely

BRÄMER, R., *Megatrend Wandern - Problem oder Chance?* Sport und Tourismus Dokumentation des 10. Symposiums zur nachhaltigen Entwicklung des Sports vom 2002, 28.-29. November in Bodenheim/Rhein,

DOBAY, B.: *Szlovákia sportturisztikai adottságai oktatási intézmények számára*. Medzinárodná konferencia DIDMATTECH 2006 – Komárno 2007, (324 – 330), ISBN 978-80-89234-23-3

GÖRFÖL, J.: *A falu története a hozzáférhető írásos emlékek tükrében*, 1994 MONOCOPY-Mosómagyaróvár

MICHALKÓ, G.: *Idegenforgalmunk egykor és ma*. In: Schweitzer F. – Mészáros E. szerk.: *Föld, víz, levegő*, Magyar Tudománytár I., MTA Társadalomkutató Központ Kossuth, 2002, Bp., pp. 428-442.

PETER, F. A KOLEKTÍV: *Senec bránou do tretieho milénia*, 2004 Senec, ISBN: 80-969134-7-6

RÖTHIG P. ed. *Sportwissenschaftliches Lexikon*. Schorndorf: Hofmann, 1992.

TURCO, D. M. – RILEY, R. S.-SWART, K. T.: *Sport tourism, morgantown*: Fitness Information Technology, 2002, 279 p. ISBN 9781885693433

http://www.jelka.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=48%3Anevezetessegek&catid=35%3Ajoka-nevezetessege&Itemid=67&lang=hu (2011.03.10.17.45.)

http://www.senec.sk/index.php?doc_id=1501 (2011.02.28.15.40.)